

Codul de procedură penală și Legea de punere în aplicare

Cu modificările aduse prin
Legea nr. 49/2022 (M. Of. nr. 244 din 11 martie 2022)

Reglementări anterioare

- ◆ Legislație conexă ◆ Decizii ale Curții Constituționale
- ◆ Recursuri în interesul legii ◆ Hotărâri prealabile
- ◆ Index

Ediția a 11-a actualizată la **15 martie 2022**
și îngrijită de avocat dr. Petruț Ciobanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ROMÂNIA [Legislație]

Codul de procedură penală și Legea de punere în aplicare, - Ed. a 11-a / îngrij. de avocat
dr. Petruț Ciobanu, - București : Rosetti International, 2022

Index

ISBN 978-606-025-088-3

I. Ciobanu, Petruț (ed.)

34

Copyright © 2022 Editura ROSETTI International

CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ ȘI LEGEA DE PUNERE ÎN APLICARE

Toate drepturile asupra prezentei ediții sunt rezervate
Editurii ROSETTI International. Drepturile de distribuție aparțin în exclusivitate Editurii
ROSETTI International.

Redactor: Marian Florescu
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu

Editura ROSETTI INTERNATIONAL
București, Str. Ion Brezoianu nr. 9, ap. 6, sector 5
cod poștal: 050022
tel.: +04 021 314 77 81
e-mail: distributie@editurarosetti.ro
www.editurarosetti.ro

SUMAR

Abrevieri	4
Tabla de materii	5
Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală	9
Dispoziții tranzitorii cuprinse în actele de modificare a Codului de procedură penală.....	309
Index.....	311
Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale (<i>extras</i>)	326
ANEXĂ	334
Legea nr. 49/2022 privind desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală.....	334

Titlul I

Principiile și limitele aplicării legii procesuale penale

Art. 1. Normele de procedură penală și scopul acestora. (1) Normele de procedură penală reglementează desfășurarea procesului penal și a altor proceduri judiciare în legătură cu o cauză penală.

(2) Normele de procedură penală urmăresc asigurarea exercitării eficiente a atribuțiilor organelor judiciare cu garantarea drepturilor părților și ale celorlalți participanți în procesul penal astfel încât să fie respectate prevederile Constituției, ale tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, ale celorlalte reglementări ale Uniunii Europene în materie procesual penală, precum și ale pactelor și tratatelor privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care România este parte.^[1]

Legislație conexă: L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală – art. 331 și art. 335.

Art. 2. Legalitatea procesului penal. Procesul penal se desfășoară potrivit dispozițiilor prevăzute de lege. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 2 alin. (1)]

Legislație conexă: L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală – art. 335.

Art. 3. Separarea funcțiilor judiciare. (1) În procesul penal se exercită următoarele funcții judiciare:

- funcția de urmărire penală;
- funcția de dispoziție asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei în fața de urmărire penală;
- funcția de verificare a legalității trimiterii ori netrimiterii în judecată;^[2]
- funcția de judecată.

(2) Funcțiile judiciare se exercită din oficiu, în afară de cazul când, prin lege, se dispune altfel.

(3) În desfășurarea aceluiași proces penal, exercitarea unei funcții judiciare este incompatibilă cu exercitarea unei alte funcții judiciare, cu excepția celei prevăzute la alin. (1) lit. c), care este compatibilă cu funcția de judecată, mai puțin când se dispune începerea judecării potrivit art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c).^[3]

(4) În exercitarea funcției de urmărire penală, procurorul și organele de cercetare penală strâng probele necesare pentru a se constata dacă există sau nu temeiuri de trimitere în judecată.

(5) Asupra actelor și măsurilor din cadrul urmăririi penale, care restrâng drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, dispune judecătorul desemnat cu atribuții în acest sens, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

^[1] Alin. (2) al art. 1 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 1 din L. nr. 255/2013.

^[2] Lit. c) a alin. (1) și alin. (3) și (6) de la art. 3 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 102 pct. 2 din L. nr. 255/2013.

^[3] Alin. (3) al art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 1 din O.U.G. nr. 18/2016.

(6) Asupra legalității actului de trimitere în judecată și probelor pe care se bazează acesta, precum și asupra legalității soluțiilor de netrimitere în judecată se pronunță judecătorul de cameră preliminară, în condițiile legii.

(7) Judecata se realizează de către instanță, în complete legal constituite.

Art. 4. Presumția de nevinovăție. (1) Orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă.

(2) După administrarea întregului probatoriu, orice îndoială în formarea convingerii organelor judiciare se interpretează în favoarea suspectului sau inculpatului. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 5²]

Legislație conexă: C. Rom. – art. 23 alin. (11); ♦ CEDO – art. 6 par. 2; ♦ CDFUE – art. 48 alin. (1); ♦ Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 65 din 11 martie 2016).

Art. 5. Aflarea adevărului. (1) Organele judiciare au obligația de a asigura, pe bază de probe, aflarea adevărului cu privire la faptele și împrejurările cauzei, precum și cu privire la persoana suspectului sau inculpatului.

(2) Organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului. Respingerea sau neconsemnarea cu rea-credință a probelor propuse în favoarea suspectului sau inculpatului se sancționează conform dispozițiilor prezentului cod. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 3; ♦ art. 202 alin. (1)]

Legislație conexă: Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 65 din 11 martie 2016); ♦ L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală – art. 331 și art. 348.

Art. 6. Ne bis in idem. Nicio persoană nu poate fi urmărită sau judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni atunci când față de acea persoană s-a pronunțat anterior o hotărâre penală definitivă cu privire la aceeași faptă, chiar și sub altă încadrare juridică.

Legislație conexă: CEDO – art. 4 din Protocolul nr. 7 adițional; ♦ CDFUE – art. 50; ♦ L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală – art. 335; ♦ art. 6 alin. (12) din L. nr. nr. 44/2022 privind cooperarea judiciară dintre România și Curtea Penală Internațională.

Art. 7. Obligativitatea punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale.

(1) Procurorul este obligat să pună în mișcare și să exercite acțiunea penală din oficiu atunci când există probe din care rezultă săvârșirea unei infracțiuni și nu există vreo cauză legală de împiedicare, alta decât cele prevăzute la alin. (2) și (3).

(2) În cazurile și în condițiile prevăzute expres de lege, procurorul poate renunța la exercitarea acțiunii penale dacă, în raport cu elementele concrete ale cauzei, nu există un interes public în realizarea obiectului acesteia.

(3) În cazurile prevăzute expres de lege, procurorul pune în mișcare și exercită acțiunea penală după introducerea plângerii prealabile a persoanei vătămate sau după obținerea autorizării ori sesizării organului competent sau după îndeplinirea unei alte condiții prevăzută de lege. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 2 alin. (2)]

Art. 8. Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal. Organele judiciare au obligația de a desfășura urmărirea penală și judecata cu respectarea garanțiilor procesuale și a drepturilor părților și ale subiecților procesuali, astfel încât să fie constatate la timp și în mod complet faptele care constituie infracțiuni, nicio persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală, iar orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit legii, într-un termen rezonabil. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 1 alin. (1)]

Legislație conexă: Convenția EDO – art. 6; ♦ CDFUE – art. 47 alin. (2); ♦ Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 65 din 11 martie 2016).

Art. 9. Dreptul la libertate și siguranță. (1) În cursul procesului penal este garantat dreptul oricărei persoane la libertate și siguranță.

(2) Orice măsură privativă sau restrictivă de libertate se dispune în mod excepțional și doar în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

(3) Orice persoană arestată are dreptul de a fi informată în cel mai scurt timp și într-o limbă pe care o înțelege asupra motivelor arestării sale și are dreptul de a formula contestație împotriva dispunerii măsurii.

(4) Atunci când se constată că o măsură privativă sau restrictivă de libertate a fost dispusă în mod nelegal, organele judiciare competente au obligația de a dispune revocarea măsurii și, după caz, punerea în libertate a celui reținut sau arestat.

(5) Orice persoană față de care s-a dispus în mod nelegal, în cursul procesului penal, o măsură privativă de libertate are dreptul la repararea pagubei suferite, în condițiile prevăzute de lege. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 5]

Legislație conexă: C. Rom. – art. 23; ♦ CEDO – art. 5; ♦ CDFUE – art. 6; ♦ Directiva nr. 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 142 din 1 iunie 2012); ♦ L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală – art. 335.

Art. 10. Dreptul la apărare. (1) Părțile și subiecții procesuali principali au dreptul de a se apăra ei înșiși sau de a fi asistați de avocat.

(2) Părțile, subiecții procesuali principali și avocatul au dreptul să beneficieze de timpul și înlesnirile necesare pregătirii apărării.

(3) Suspectul are dreptul de a fi informat de îndată și înainte de a fi ascultat despre fapta pentru care se efectuează urmărirea penală și încadrarea juridică a acesteia. Inculpatul are dreptul de a fi informat de îndată despre fapta pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală împotriva lui și încadrarea juridică a acesteia.^[1]

(4) Înainte de a fi ascuțat, suspectului și inculpatului trebuie să li se pună în vedere că au dreptul de a nu face nicio declarație.

(5) Organele judiciare au obligația de a asigura exercitarea deplină și efectivă a dreptului la apărare de către părți și subiecții procesuali principali în tot cursul procesului penal.

(6) Dreptul la apărare trebuie exercitat cu bună-credință, potrivit scopului pentru care a fost recunoscut de lege. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 6]

^[1] Alin. (3) al art. 10 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 3 din L. nr. 255/2013.

Legislație conexă: C. Rom. – art. 24; ♦ CEDO – art. 6 par. 3 lit. b)-c); ♦ CDFUE – art. 48 alin. (2); ♦ Directiva nr. 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 142 din 1 iunie 2012); ♦ Directiva 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate (J.O. nr. L 294 din 6 noiembrie 2013); ♦ Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 65 din 11 martie 2016); ♦ L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală – art. 352.

Art. 11. Respectarea demnității umane și a vieții private. (1) Orice persoană care se află în curs de urmărire penală sau de judecată trebuie tratată cu respectarea demnității umane.

(2) Respectarea vieții private, a inviolabilității domiciliului și a secretului corespondenței sunt garantate. Restrângerea exercitării acestor drepturi nu este admisă decât în condițiile legii și dacă aceasta este necesară într-o societate democratică. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 5¹]

Legislație conexă: C. Rom. – art. 22 alin. (2), art. 26 și art. 28; ♦ CEDO – art. 3 și art. 8; ♦ CDFUE – art. 1, art. 4 și art. 7; ♦ CP – art. 280, art. 281 și art. 282.

Art. 12. Limba oficială și dreptul la interpret. (1) Limba oficială în procesul penal este limba română.

(2) Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, actele procedurale întocmindu-se în limba română.

(3) Părților și subiecților procesuali care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română ori nu se pot exprima li se asigură, în mod gratuit, posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului, de a vorbi, precum și de a pune concluzii în instanță, prin interpret. În cazurile în care asistența juridică este obligatorie, suspectului sau inculpatului i se asigură în mod gratuit posibilitatea de a comunica, prin interpret, cu avocatul în vederea pregătirii audierii, a introducerii unei căi de atac sau a oricărei altei cereri ce ține de soluționarea cauzei.^[1]

(4) În cadrul procedurilor judiciare se folosesc interpreți autorizați, potrivit legii. Sunt incluși în categoria interpreților și traducătorii autorizați, potrivit legii. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 7, art. 8]

Legislație conexă: C. Rom. – art. 128; ♦ CEDO – art. 6 par. 3 lit. e); ♦ Directiva nr. 2010/64/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 280 din 26 octombrie 2010).

Art. 13. Aplicarea legii procesuale penale în timp și spațiu. (1) Legea procesuală penală se aplică în procesul penal actelor efectuate și măsurilor dispuse, de la intrarea ei în vigoare și până în momentul ieșirii din vigoare, cu excepția situațiilor prevăzute în dispozițiile tranzitorii.

^[1] Alin. (3) al art. 12 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 4 din L. nr. 255/2013.

(2) Legea procesuală penală română se aplică actelor efectuate și măsurilor dispuse pe teritoriul României, cu excepțiile prevăzute de lege.

► **Legea de aplicare nr. 255/2013:**

Art. 3. Legea nouă se aplică de la data intrării ei în vigoare tuturor cauzelor aflate pe rolul organelor judiciare, cu excepțiile prevăzute în cuprinsul prezentei legi.

Art. 4. (1) Actele de procedură îndeplinite înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură penală, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data îndeplinirii lor, rămân valabile, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Nulitatea oricărui act sau oricărei lucrări efectuate înainte de intrarea în vigoare a legii noi poate fi invocată numai în condițiile Codului de procedură penală.

(3) În cauzele aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a legii noi, încălcarea, în cursul urmăririi penale, a dispozițiilor legale privind prezența obligatorie a învinutului sau a inculpatului ori asistarea obligatorie a acestora de către apărător poate fi invocată până la începerea dezbaterilor.

Legislație conexă: CP – art. 8; ♦ L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală – art. 335.

Titlul II

Acțiunea penală și acțiunea civilă în procesul penal

Capitolul I

Acțiunea penală

Art. 14. Obiectul și exercitarea acțiunii penale. (1) Acțiunea penală are ca obiect tragerea la răspundere penală a persoanelor care au săvârșit infracțiuni.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare prin actul de inculpare prevăzut de lege.

(3) Acțiunea penală se poate exercita în tot cursul procesului penal, în condițiile legii. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 9]

Art. 15. Condițiile de punere în mișcare sau de exercitare a acțiunii penale. Acțiunea penală se pune în mișcare și se exercită când există probe din care rezultă presupunerea rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune și nu există cazuri care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acesteia.

Art. 16. Cazurile care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale. (1) Acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă:

a) fapta nu există;

b) fapta nu este prevăzută de legea penală ori nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege;

c) nu există probe că o persoană a săvârșit infracțiunea;

d) există o cauză justificativă sau de neimputabilitate;

e) lipsește plângerea prealabilă, autorizarea sau sesizarea organului competent ori o altă condiție prevăzută de lege, necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale;

f) a intervenit amnistia sau prescripția, decesul suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea suspectului ori inculpatului persoană juridică;

g) a fost retrasă plângerea prealabilă, în cazul infracțiunilor pentru care retragerea acesteia înlătură răspunderea penală, a intervenit împăcarea ori a fost încheiat un acord de mediere în condițiile legii;

h) există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege;

i) există autoritate de lucru judecat;

j) a intervenit un transfer de proceduri cu un alt stat, potrivit legii.

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. e) și j), acțiunea penală poate fi pusă în mișcare ulterior, în condițiile prevăzute de lege. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 10]

► **Legea de aplicare nr. 255/2013:**

Art. 19. Atunci când, în cursul procesului, se constată că în privința unei fapte comise anterior intrării în vigoare a Codului penal sunt aplicabile dispozițiile art. 18¹ din Codul penal din 1968, ca lege penală mai favorabilă, procurorul dispune clasarea, iar instanța dispune achitarea, în condițiile Codului de procedură penală.

Legislație conexă: 1. A se vedea art. 67-70 (Dispoziții speciale privind medierea în cauzele penale) din L. nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator.

2. A se vedea art. 10 alin. (1¹) din L. nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările aduse prin O.U.G. nr. 139/2021 (M. Of. nr. 1202 din 18 decembrie 2021), în sensul că:

„În cazul în care prejudiciul produs prin comiterea faptelor de la art. 6¹, 8 sau 9 nu depășește valoarea de 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, iar în cursul urmăririi penale sau în cursul judecății până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive, acesta, majorat cu 20% din baza de calcul, la care se adaugă dobânzile și penalitățile, este acoperit integral, **fapta nu se pedepsește, aplicându-se dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală**, cu modificările și completările ulterioare.”

Recurs în interesul legii. 1. Prin decizia nr. 4/2019, M. Of. nr. 546 din 3 iulie 2019, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii **a admis recursul în interesul legii** formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, în interpretarea și aplicarea unitară a prevederilor art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, **stabilește că:**

În ipoteza în care instanța a admis cererea inculpatului de judecare în procedura simplificată a recunoașterii învinuirii, iar cauza a fost judecată potrivit acestei proceduri, nu este posibilă pronunțarea unei hotărâri de achitare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a și lit. c) din Codul de procedură penală.

2. Prin decizia nr. 10/2019, M. Of. nr. 472 din 11 iunie 2019, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii **a admis recursul în interesul legii** promovat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Timișoara.

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, art. 342 alin. (6) din Codul penal și art. 549¹ din Codul de procedură penală, **stabilește următoarele:**

În cazul faptei prevăzute de art. 342 alin. (6) din Codul penal, cu privire la care s-a dispus o soluție de clasare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, arma și muniția intră sub incidența confiscării speciale, în temeiul art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, în procedura reglementată de art. 549¹ din Codul de procedură penală, în ipoteza în care făptuitorul nu a deposedat arma și muniția la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă.

Art. 17. Stingerea acțiunii penale. (1) În cursul urmăririi penale acțiunea penală se stinge prin clasare sau prin renunțare la urmărirea penală, în condițiile prevăzute de lege.

(2) În cursul judecății acțiunea penală se stinge prin rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitare sau încetare a procesului penal.^[1] [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 11]

Art. 18. Continuarea procesului penal la cererea suspectului sau inculpatului. În caz de amnistie, de prescripție, de retragere a plângerii prealabile, de existență a unei cauze de nepedepsire sau de neimputabilitate ori în cazul renunțării la urmărirea penală, suspectul sau inculpatul poate cere continuarea procesului penal. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 13 alin. (1)]

Capitolul II Acțiunea civilă

Art. 19. Obiectul și exercitarea acțiunii civile. (1) Acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a

^[1] Alin. (2) al art. 17 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 5 din L. nr. 255/2013.

persoanelor responsabile potrivit legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale.^[1]

(2) Acțiunea civilă se exercită de persoana vătămată sau de succesorii acesteia, care se constituie parte civilă împotriva inculpatului și, după caz, a părții responsabile civilmente.

(3) Când persoana vătămată este lipsită de capacitate de exercițiu sau are capacitate de exercițiu restrânsă, acțiunea civilă se exercită în numele acesteia de către reprezentantul legal sau, după caz, de către procuror, în condițiile art. 20 alin. (1) și (2), și are ca obiect, în funcție de interesele persoanei pentru care se exercită, tragerea la răspundere civilă delictuală.

(4) Acțiunea civilă se soluționează în cadrul procesului penal, dacă prin aceasta nu se depășește durata rezonabilă a procesului.

(5) Repararea prejudiciului material și moral se face potrivit dispozițiilor legii civile. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 14, art. 17, art. 18]

Legislație conexasă: L. nr. 304/2004 privind organizarea judiciară – art. 63 lit. d) și g).

Recurs în interesul legii. Prin decizia nr. 17/2015, M. Of. nr. 875 din 23 noiembrie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii **a admis recursul în interesul legii** declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 19 din Codul de procedură penală **stabilește:**

În cauzele penale având ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute în Legea nr. 241/2005, instanța, soluționând acțiunea civilă, dispune obligarea inculpatului condamnat pentru săvârșirea acestor infracțiuni la plata sumelor reprezentând obligația fiscală principală datorată și la plata sumelor reprezentând obligațiile fiscale accesorii datorate, în condițiile Codului de procedură fiscală.

Notă 1. Prin decizia nr. 12/2016, M. Of. nr. 498 din 4 iulie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Târgu Mureș - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

Dispozițiile art. 1391 alin. (1) din Codul civil se interpretează în sensul că, într-o cauză penală având ca obiect o infracțiune de vătămare corporală din culpă, doar victima infracțiunii, care a suferit un prejudiciu, este îndreptățită să obțină o despăgubire pentru restrângerea posibilităților de viață familială și socială.

Dispozițiile art. 1371 alin. (1) din Codul civil se interpretează în sensul că, autorul faptei va fi ținut să răspundă numai pentru partea de prejudiciu pe care a pricinuit-o în cazul în care victima prejudiciului a contribuit și ea cu vinovăție la cauzarea ori la mărirea prejudiciului sau nu l-a evitat, în tot sau în parte, șiși putea să o facă.

Notă 2. Prin decizia nr. 23/2015, M. Of. nr. 71 din 1 februarie 2016, ÎCCJ - Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Alba Iulia, stabilește că: În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 50 alin. (3) din Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România, dreptul la despăgubiri recunoscut soțului (soției) sau persoanelor care se află în întreținerea proprietarului ori conducătorului vehiculului asigurat, răspunzător de producerea accidentului, privește doar vătămrile lor corporale, ca victime directe ale evenimentului rutier. (**N. red.** Legea nr. 136/1995 a fost abrogată prin O.U.G. nr. 54/2016, ordonanță abrogată prin Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii

^[1] Alin. (1) și (3) ale art. 19 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 102 pct. 6 din L. nr. 255/2013.